

Cardinalul Iuliu Hossu
(1885 - 1970)

ANA TODEA
Biblioteca Județeană Mureș

Printre ierarhii care au onorat scaunele episcopale ale Bisericii Române Unite cu Roma este episcopul cardinal Iuliu Hossu, chiriarh al Diecezei de Gherla între 1917 și 1930 și al celei de Cluj-Gherla, cu reședința la Cluj, din 1930, până la 28 octombrie 1948, când a fost arestat de comuniști, iar Biserica Română Unită scoasă în afara legii, prin Decretul numărul 358 din 1 decembrie 1948.

S-a născut la 30 ianuarie 1885 în comuna Milaș, azi în județul Bistrița-Năsăud, și a murit la 28 mai 1970, în București. Era descendent dintr-o familie cu adânci rădăcini în istoria Transilvaniei, de tradiție preoțească, fiu al prelatului greco-catolic Ioan Hossu și al Victoriei, născută Măriuțiu, fiind al treilea din cei șase băieți.¹

Studiile primare le-a urmat în localitatea natală, între 1892-1896, la Școala Confesională greco-catolică; primele trei clase gimnaziale, la Gimnaziul luteran german din Reghin, între anii 1896-1899; clasa a IV-a la Gimnaziul romano-catolic maghiar din Târgu-Mureș, iar ultimii ani de liceu, clasele V - VIII (azi IX - XII) la Gimnaziul Superior Român Unit din Blaj, între anii 1900-1904, promovând examenul

¹ C. Plăianu, *Genealogia numelui Hossu*, în *Viața creștină*, 1, nr. 1, februarie 1990, p. 3.

de maturitate cu calificativul „*matur cu prestațiune eminentă*.”² Este trimis apoi la studii teologice superioare, la Roma, la Institutul „De Propaganda Fide,” care-i păstrează numele în calitate de „*EX PRIMO PREFETTO*.”

Se întoarce în țară cu două doctorate, unul în filosofie (1906) și unul în teologie (1910), cunoscând și vorbind limbile italiană, franceză, engleză, germană, maghiară, latină și greacă. În ultimul an de studii (1910), a fost hirotonit preot celib pe viață de însuși unchiul său, Vasile Hossu, episcop al Lugojului.

Revenit în țară, ocupă diferite funcții în oficiul diecezan al Lugojului: protocolist, arhivar și bibliotecar, avansat după un timp, vicar notar consistorial și secretar episcopesc (1910-1912), director de cancelarie, distins cu brâu roșu, protopop onorariu și asesor consistorial (1912). În 1913 este numit profesor la Catedra de Studii Biblice a Academiei de Teologie Română Unită, nou înființată la Lugoj.

În 1914 face o călătorie de studii în Germania și Franța și participă, ca delegat, la Congresul Euharistic internațional de la Lourdes. După izbucnirea primului război mondial (1914), Iuliu Hossu este trimis ca preot militar, cu misiunea de a „îngriji sufletește” pe soldații români din spitalele militare ale Austriei, Boemiei și Moraviei.

În urma decesului episcopului Vasile Hossu, forurile Bisericii Greco-Catolice din Transilvania și celelalte părți locuite de români, l-au ales pe Iuliu Hossu episcop al Diecezei Gherla, la 3 martie 1917; a fost consacrat în funcție în Catedrala din Blaj, prin punerea mâinilor Mitropolitului de Alba Iulia și Făgăraș, Victor Mihali de Apșa, asistat de episcopii Dimitrie Radu de la Oradea și Traian Frențiu de la Lugoj, și instalat festiv, la 16 decembrie 1917, în Catedrala din Gherla.

Predestinat pentru lucruri mari, la 1 decembrie 1918, tânărul episcop participă la Marea Unire de la Alba Iulia, unde i-a revenit marea cinste de a citi în fața mulțimii adunate, hotărârea de unire a Transilvaniei cu România; a fost ales apoi în delegația care a dus regelui Ferdinand I, la București,

² T. Tanco, *Cardinalul*, în *Viața creștină*, 1, nr. 1, februarie 1990, p. 3.

documentul istoric al unirii, alături de episcopul Miron Cristea, Alexandru Vaida Voievod și Vasile Goldiș.

În anul 1924, Episcopia de Gherla a primit din partea Sfântului Scaun, cu titlu de donație, biserica franciscană „Schimbarea la față” din Cluj, ridicată la rang de catedrală. Episcopia de Gherla își mută reședința la Cluj, în 1930, vechiul sediu este transformat de episcop în școală greco-catolică de institutori, desființată ulterior de comuniști. Prin efortul și contribuția episcopului se cumpără Palatul Episcopal de pe Calea Moșilor, Palatul Farmaciștilor, azi Institutul Teologic Greco-Catolic și Seminarul Teologic; se construiește clădirea modernă a Academiei Teologice, ocupată, azi, de Conservatorul „Gheorghe Dima.” Paralel cu vizitele canonice, P.S.S. Iuliu Hossu a înființat despărțăminte ale ASTREI și biblioteci populare în 427 de comune.³

În calitate de senator al Parlamentului României, în perioada interbelică luptă pentru consolidarea Unirii, dar și pentru respingerea atacurilor de desființare a Bisericii Române Greco-Catolice.

Între 1930-1940 a continuat vizitațiile canonice, iar în timpul administrației maghiare de după Dictatul de la Viena (1940-1944), Iuliu Hossu rămâne în mijlocul credincioșilor, la Cluj, fiind liderul spiritual recunoscut al românilor, dar și ținta câtorva agresiuni, și chiar atentate.

Actul recunoașterii de către autorități a deosebitelor sale realizări a venit la 2 iunie 1945, când a fost ales membru de onoare al Academiei Române; a fost repus în drepturi, după excluderea sa de către comuniști, abia la 3 iulie 1990.⁴ După ocupația hortystă, au urmat timpurile mai întunecoase ale persecuției comuniste.⁵ S-a opus cu eroism mascaradei autointitulatei întoarceri a credincioșilor greco-catolici români la Biserica Ortodoxă.

³ *Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul: 1918 - 1928*, București, Editura Cultura Națională, 1929, vol. 2, p. 811.

⁴ D. Rus, *Membrii Academiei Române. Dicționar*, ediția a 2-a, București, Editura Academiei Române, 1999, p. 248.

⁵ *Biserica Română Unită. Două sute cincizeci de ani de istorie. Document. Madrid, 1952*, Cluj-Napoca, Editura „Viața creștină,” 1998, p. 133.

După ce, la 19 iulie 1948, guvernul României a denunțat Concordatul cu Vaticanul, la 1 octombrie același an este emis un decret de excomunicare a celor 37 de preoți greco-catolici participanți la Adunarea de la Cluj (din cei 430 existenți), care urmau să hotărască ruperea greco-catolicilor români de Biserica Romei, la ordinul lui Stalin și al susținătorilor săi din România (de fapt, documentul a fost semnat doar de 36 de participanți). Conducerea Bisericii Greco-Catolice, numeroși preoți și credincioși sunt închiși, iar prin decretul nr. 358 din 1 decembrie 1948, Biserica Unită este desființată, după care începe prigoana și exterminarea fizică a multora dintre ei.

Eminența Sa, episcopul Iuliu Hossu a fost exilat, întemnițat, internat timp de 22 de ani. La 29 octombrie 1948 a fost arestat și dus la vila patriarhală de la Dragoslavele, împreună cu ceilalți episcopi, ținuți în foame și frig, sub pază. Autoritățile comuniste și conducerea Bisericii Ortodoxe Române, patriarhul Iustinian Marina personal, i-au propus scaunul de mitropolit al Moldovei, în schimbul renunțării la credința catolică. De fiecare dată, răspunsul a fost ferm: „*Credința noastră este viața noastră,*”⁶ adăugând „... *am mers unde am fost duși fără voia noastră, nici acum nu cer nimic, decât libertate pentru Biserică și toate drepturile constituționale.*”⁷

Refuzând trecerea la ortodoxie, episcopul Iuliu Hossu a fost transferat mai întâi la Mănăstirea Căldărușani, iar în 1950, la penitenciarul din Sighet. În 1955 a fost dus la Curtea de Argeș, apoi, un an mai târziu, la Mănăstirea Ciorogârla, din nou la Căldărușani, unde a stat cu domiciliu obligatoriu până la sfârșitul vieții și unde s-a consacrat meditației și rugăciunii pentru „biserica tăcerii,” ce a continuat să existe timp de 41 de ani în catacombe. În singurătatea de la Căldărușani, episcopul îndemna mereu la sacrificiu pentru credință și a crezut cu tărie într-un ceas al dreptății.⁸

⁶ *Credința noastră este viața noastră. Memoriile cardinalului dr. Iuliu Hossu*, Cluj-Napoca, Editura „Viața creștină,” 2003, p. 134.

⁷ *Ibidem*, p. 438.

⁸ I. Buzași, *Cardinalul Iuliu Hossu*, în *Unirea*, 7, nr. 3, martie 1996, p. 5.

La 28 aprilie 1969 a fost numit „cardinal in pectore” de către Papa Paul al VI-lea, dar decizia Sfântului Scaun a fost făcută publică, pentru a se cunoaște înalta răsplată a jertfei de o viață, abia după moartea celui numit, după cum ceruse și dorise marele patriot Iuliu Hossu.⁹

A încetat din viață la Spitalul „Colentina” din București, la 28 mai 1970, fiind înmormântat în mare grabă, a doua zi, la Cimitirul Bellu catolic. Slujba prohodului a fost săvârșită de un singur preot. La căpătâiul său, în ultimele clipe de viață, a stat cel care a devenit următorul cardinal român, episcopul Alexandru Todea, care a dat glas ultimelor sale dorințe, creionându-i rolul istoric și simbolul marelui arhieru Iuliu Hossu, în postfața la monografia *Cardinalul Iuliu Hossu (1885-1970)*.

Ultimele cuvinte rostite au fost: „*Lupta mea s-a sfârșit*” *Lupta voastră continuă! Duceți-o până la sfârșit!*”¹⁰

* * *

Bibliografie selectivă:

Lucrări publicate:

- *Credința noastră este viața noastră. Memoriile Cardinalului Dr. Iuliu Hossu* / Îngrijitorul ediției pr. Silvestru Augustin Prunduș. - Cluj-Napoca: Editura „Viața creștină,” 2003. - 496 p.

Referințe:

- în volume:

⁹ T. Tanco, *Patriotul episcop Iuliu Hossu în fruntea maselor populare în lupta de rezistență și de eliberare de sub ocupația străină (1917-1944)*, în *Virtus Romana Rediviva*, vol. 7, Cluj-Napoca, Editura Virtus Romana Rediviva, 1993, p. 229-230.

¹⁰ *Credința noastră... Memoriile cardinalului...*, p. 488.

- *Biserica noastră și cultele minoritare: marea discuție parlamentară în jurul legei cultelor* / Cu o introducere de N. Russu Ardeleanu. - București: s.n., s.a.
- *Erdélyi monográfia* / Szerkesztették Várady Aladár és Berey Géza. - Satu Mare: Gloria Könyvnyomda és Lapkiadó vállalat, s.a. - p. 190.
- *Erdélyi lexikon* / Dr. Osvát Kálmán. - Oradea-Nagyvárad: Szabadsajtó Könyv- és Lapkiadó rt., 1928. - 319 p.
- *Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul: 1918-1928.* - București: Editura Cultura Națională, 1929; 3 vol. - Vol. 1, p. 92, 114; vol. 2, p. 787, 789, 790, 792, 805, 810-812, 814, 818, 981; vol. 3, p. 1469.
- *Împotriva diktatului de la Viena* / Corneliu Albu. - [București]: Fundația Regele Mihai I, [1944]. - p. 216. (*Ardealul nostru*, 4).
- *Transilvania în lumina datelor geopolitice, istorice și statistice: lucrare distinsă cu premiul I de Ministrul Culturii Naționale* / Dr. Ștefan Pascu. - Blaj: s.n., 1944. - 292 p.
- *Desăvârșirea unificării statului național român. Unirea Transilvaniei cu vechea Românie* / Miron Constantinescu, Ștefan Pascu. - București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968. - p. 424.
- *Marea Adunare Națională de la Alba Iulia - încununare a ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român* / Ștefan Pascu. - Cluj: Universitatea „Babeș-Bolyai”, 1968. - p. 380-385.
- *1918. Unirea Transilvaniei cu România.* Ediția a 3-a revăzută și adăugită. - București: Editura Politică, 1978. - p. 622.
- *Spre unitatea statală a poporului român: legături politice și culturale între anii 1859-1918* / Vasile Netea. - București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1979. - p. 545, 547.
- *Făurirea statului național unitar român* / Ștefan Pascu. - București: Editura Academiei R. S. România, 1983, vol. 2. - p. 92, 191, 198, 220-221.
- *O zi din istoria Transilvaniei - 1 Decembrie 1918* / Vasile Netea. - București: Editura „Țara noastră,” 1990. - p. 163.

- **Cardinalul dr. Alexandru Todea: La 80 de ani (1912-1992)** / Ierom. dr. Silvestru, A. Prunduș, preot-profesor Clemente Plăianu. - Cluj-Napoca: Editura Ordinul Sfântul Vasile cel Mare, Provincia Sf. Apostol Petru și Pavel, [1992]. - p. 15-17, 26-27, 31.
- **Chemare la judecata istoriei. Apelul la rațiune (1953-1970)** / Onisifor Ghibu. - vol. 2, București: Albatros, 1993. - p. 258-268.
- **Județul Alba: Documentar istorie, literatură, știință, artă** / Coordonator al lucrării Ion Mărginean. - Alba-Iulia: s.n., 1993. - p. 98.
- **Virtus Romana Rediviva** / Teodor Tanco; cuvânt de încheiere - Acad. Ștefan Pascu. - Cluj-Napoca: Editura Virtus Romana Rediviva P. F., 1993. - vol. 7: **Memoria culturii**. - p. 195-231.
- **Biserica greco-catolică din România în perspectivă istorică** / Teodor V. Damșa. - Timișoara: Editura de Vest, 1994. - p. 167, 172.
- **Catolicism și ortodoxie românească. Scurt istoric al Bisericii Române Unite**. - Cluj-Napoca: Casa de Editura „Viața creștină,” 1994.
- **Cinci ani și două luni în penitenciarul din Sighet (7 mai 1950-5 iulie 1955)** / Constantin C. Giurescu. - București: Editura Fundației Culturale Române, 1994.
- **Lanțuri și teroare** / Ioan Ploscaru. Ediția a 2-a revăzută și adăugită. - Timișoara: Editura Signata Timișoara, 1994. - p. 25.
- **Persecuția Bisericii Române Unite** / Alexandru Rațiu. - Oradea: 1994. - p. 88-97.
- **Cardinalul Iuliu Hossu** / Colectivul de autori: Ierom. prof. univ. dr. Silvestru Aug. Prunduș - OSBM, pr. prof. Clemente Plăianu, coordonatori: protopop prof. univ. Alexandru Nicula, pr. prof. univ. dr. Ioan M. Bota, pr. Ion Costin; cu o postfață de arhiepiscop cardinal dr. Alexandru Todea; ilustrația pr. prof. Clemente Plăianu. - Cluj-Napoca: Editura Unitas, 1995. - 470 p. : il.
- **Academia Română 1866-1996. Academicienii năsăudeni și bistrițeni** / Teodor Tanco; prefață de acad. Ștefan Pascu. - Cluj-Napoca: Editura Virtus Romana Rediviva, 1996. - p. 63-65 : il, [3] p. il.

- *Cartea de aur a rezistenței românești împotriva comunismului* / Cicerone Ionițoiu. - București: Editura Hrisovul, 1996; 2 vol.: portr.; Vol. 1: [In memoriam, Calvarul femeii române, Martiriul copiilor, Persecuția bisericii din România și dictatura comunistă]. - 365 p.
- *Dicționarul teologilor români* / Preot prof. dr. Mircea Păcurariu. - București: Editura Univers Enciclopedic, 1996. - p. 198.
- *Dominația comunistă 1944-1989. Contribuția unor minorități naționale la bolșevizarea României* / Neagu Cosma. - București: Editura Bravo Press, 1996.
- *Formarea și activitatea Consiliului Dirigent al Transilvaniei, Banatului și ținuturilor românești din Ungaria (2 decembrie 1918 - 10 aprilie 1920)* / Dr. Aurel Galea. - Târgu-Mureș: Editura Tipomur, 1996. - p. 102.
- *Idealul unității naționale în presa românească* / Victor V. Grecu. - Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1996. - 203 p.
- *Cartea albă a securității. 23 august 1944-30 august 1948* / Coordonator Mihai Peliu. - Vol. 1, București, Serviciul Român de Informații, 1997. - p. 444, 464.
- *Cultura română modernă și idealurile naționale: năzuințe, momente, accente, impulsuri* / Ioan Silviu Nistor. - București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997. - p. 149-160. (*Akademos*, 108).
- *Drama Bisericii Române Unite cu Roma (greco-catolică). Documente și mărturii* / Dr. Vasile Marcu. - București: Editura Crater, 1997.
- *Istoria Academiei Române în date (1866-1996)* / Dr. Dorina N. Rusu. - București: Editura Academiei Române, 1997. - 631 p.
- *Biserica întemnițată. România 1944-1989* / Paul Caravia, Virgil Constantinescu, Flori Stănescu. - București: Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 1998.
- *Biserica Română Unită. Două sute cinci zeci de ani de istorie. Document Madrid, 1952* / De Msgr. Aloisie L. Tăutu, Carol Capros,

Flaviu Popan, Octavian Bârlea, Alexandru Mircea, Pamfil Cârnațiu și Mircea Todericiu. - Cluj-Napoca: Editura „Viața creștină,” 1998. - p. 133, 257, 286-287.

- *Cartea neagră a comunismului. Crime, teroare, represiune /* Editor Courtois Stépane. - București: Humanitas, Fundația Academia Civică, 1998. - p. 755.

- *Ceașescu și Securitatea. Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989 /* Dennis Deletant. - București: Humanitas, 1998. - p. 210.

- *Cei 12 episcopi martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolice /* Dr. Silvestru A. Prunduș preot profesor, Clemente Plăianu preot profesor. - Cluj-Napoca: Editura „Viața creștină,” 1998. - p. 28-49 (Colecția *Martiri și Mărturisitori ai Credinței*, 2).

- *Elite și societate. Guvernarea Gheorghiu-Dej 1948-1965 /* Stelian Tănase. - București: Humanitas, 1998. - p. 198.

- *Istoria marii prigoane contra Bisericii Române Unite cu Roma, greco-catolice între anii 1948-1989 /* Anton Moisin, vol. 1, Victoria și Munții Făgăraș, Editura Parohia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, 1998.

- *Închisoarea elitei românești: compendiu /* Prof. dr. Nuțu Roșca. - Baia-Mare: Editura Gutinul, 1998. - p. 85.

- *Scurtă istorie a Bisericii Române /* Ioan Ploscaru. - Timișoara: Editura Helicon, 1998. - 120 p.

- *Alexandru Todea protopop, episcop, mitropolit, cardinal în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolic /* Valentin Borda, Mircea Borda. - Târgu-Mureș: Casa de Editură „Petru Maior,” 1999, p. 14, 32, 34-35, 38, 43, 44.

- *Enciclopedia României Cugetarea : material românesc : oameni și înfăptuiri /* Lucian Predescu. - București: Editura Saeculum I.O., Vestala, 1999. - p. 452.

- *Exerciții de memorie* / Editor Romulus Rusan; postfață Ana Blandiana. - București: Fundația Academia Civică, 1999. - p. 183.
- *Istoria României: Transilvania*; vol. 2 : (1867-1947). - Cluj-Napoca: Editura „George Barițu”, 1999. - p. 672-676.
- *Istoria serviciilor secrete românești. De la Cuza la Ceaușescu* / Cristian Trancotă. - București: Editura „Ion Cristoiu,” 1999. - p. 306.
- *Membrii Academiei Române 1866-1999: Dicționar* / Dorina N. Rusu; ediția a 2-a, revăzută și adăugită, cu un cuvânt înainte de acad. Eugen Simion. - București: Editura Academiei Române, 1999. - p. 248.
- *Memoria închisorii Sigbet* / Editor Romulus Rusan. - București: Fundația Academia Civică, 1999. - p. 109-128.
- *Din istoria Bisericii Române Unite* / Codruța Maria Știrban, Marcel Știrban. - Satu Mare: Editura Muzeului Sătmărean, 2000.
- *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă* / Cornel Sigmirean. - Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2000. - p. 722.
- *Cercuri culturale disidente* / Ioan Opreș. - București: Editura Univers Enciclopedic, 2001. - p. 65.
- *Cardinalul Alexandru Todea: In memoriam* / Alexandru Petărelecan, Ion Moldovan. - Blaj: Editura „Buna Vestire,” 2002. - p. 43-44.
- *Dicționarul teologilor români* / [Ed. a 2-a] Preot prof. univ. dr. Mircea Păcurariu. - București: Editura Enciclopedică, 2002. - p. 214.
- *Răstigniri* / Valentin Borda. - București: Editura A. P. P., 2002. - p. 100-105, 307.
- *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist 1945-1989: Documente și mărturii* / Cristian Vasile. - Iași: Editura Polirom, 2003. - 215 p.
- *Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești de la origini până astăzi* / Pr. prof. dr. Ioan Bota. - S.l.: Editura „Viața creștină,” 2003. - p. 427.

• **Între Vatican și Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului comunist** / Cristian Vasile. - București: Curtea Veche, 2003. - p. 105-362.

• **Philobiblon mureșean - o viață printre oameni și cărți** / Dimitrie Poptămaș. - Târgu-Mureș: Biblioteca Județeană Mureș; Fundația Culturală „Vasile Netea” Târgu-Mureș, 2003. - p. 187-189.

• **România = Vatican: Relații diplomatice.** - București: Editura Enciclopedică, 2003. - Vol. 1: 1920-1950. - p. 9, 25, 37-39, 57-58, 82, 98.

• **Calendarul de la Blaj: 2006** / Redactori coordonatori Alexandru Petărlecean, Ion Moldovan. - Blaj: Editura „Buna Vestire,” 2006. - p. 137.

• **Calendarul de la Blaj: 2007** / Redactori coordonatori Alexandru Petărlecean, Ion Moldovan. Apărut cu binecuvântarea Preafericirii Sale Lucian, Arhiepiscop Major. - Blaj: Editura „Buna Vestire,” 2007. - 245 p.

• **Intelectualitatea ecleziastică. Preoții Blajului (1806-1948)** / Cornel Sigmirean. - Târgu-Mureș: Editura Universității „Petru Maior”, 2007. - p. 245.

- articole:

• **Cardinalul [Iuliu Hossu]** / Teodor Tanco. În: *Viața creștină*, 1, nr. 1 (februarie 1990), p. 3, 1 foto.

• **Genealogia neamului Hossu** / Clemente Plăianu. În: *Viața creștină*, 1, nr. 1 (februarie 1990), p. 3.

• **Mari comemorări** / Clemente Plăianu. În: *Viața creștină*, 1, nr. 9 (iunie 1990), p. 3, 3 foto.

• **Biserica Română Unită (Greco-Catolică) în regimul comunist. Lumina temnițelor** / Pr. prof. dr. Anton Moisin. În: *Unirea. Blaj*, 4, nr. 12 (decembrie 1993), p. 1, 2, 4, 6.

• **Cardinalul Iuliu Hossu. Documente inedite** / Prezentarea și selecția documentelor: dr. I. Dumitriu-Snagov. În: *Magazin istoric*, 27, nr. 12 (decembrie 1993), p. 36-39, 2 foto.

- **110 ani de la nașterea cardinalului martir Dr. Iuliu Hossu: Documente inedite** / Prezentarea și selecția documentelor: Dr. I. Dumitriu-Snagov. Reprodus după *Magazin istoric*, nr. 12 (decembrie 1993). În: *Deșteptarea credinței*, Dej, 6, nr. 5, 6, 7 (mai, iunie, iulie 1995), p. 4-6, 5-6, 5-7.
- **Cardinalul Iuliu Hossu** [Recenzie]. În: *Deșteptarea credinței*, Dej, 7, nr. 1 (ianuarie 1996), p. 1-2.
- **Cardinal Iuliu Hossu** / Ion Buzași. În: *Unirea. Blaj*, 7, nr. 3 (martie 1996), p. 5, 1 foto.
- **Cardinalul în ținundra de oaie** / Prof. Ion Radu Zăgreanu. În: *Deșteptarea credinței*, Dej, 7, nr. 9 (septembrie 1996), p. 8.
- **Scrisoare din surghiun a Episcopului Iuliu Hossu** / Episcopul Iuliu Hossu de Cluj-Gherla. În: *Agru Arhidiecezan*, 1, nr. 1 (ianuarie-iulie 1998), p. 33.
- **Situația Bisericii Române Unite Greco-Catolice în perioada 1949-1964**. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Catholica*, 43, nr. 1, 1998, p. 88.
- **La sfințenia altarelor** / Pr. Mihai Todea. În: *Viața creștină*, 10, nr. 2 (1999), p. 4-5, 7 foto.
- **Preot profesor Tertulian Langa. Martiriile credinței** / Sorin Preda. În: *Formula AS*, 9, nr. 359 (aprilie 1999), p. 10-11, 6 foto.
- **30 de ani de la moartea cardinalului român dr. Iuliu Hossu**. În: *Viața creștină*, 11, nr. 10 (mai 2000), p. 1.
- **Episcopul Iuliu Hossu și Concordatul**. În: *Viața creștină*, 11, nr. 10 (mai 2000), p. 1, 3.
- **Scrisoare apostolică a Sfântului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea la al III-lea centenar al unirii Bisericii Greco-Catolice din România cu Biserica Romei** / Papa Ioan Paul al II-lea. În: *Viața creștină*, 11, nr. 15-16, 2000, p. 12, 2 foto.

- *Cardinalul Iuliu Hossu - figură emblematică a rezistenței Bisericii Române Unite, Greco-Catolice* / Valeriu Median. În: *Unirea. Blaj*, 12, nr. 1-3 (ianuarie-martie 2001), p. 22-23, 1 foto.
- *Cardinalul Iuliu Hossu: Credința noastră este viața noastră* / Ion Buzași. În: *Unirea. Blaj*, 15, nr. 2, 2004, p. 8, 1 foto.
- *În memoria Cardinalului Iuliu Hossu* / Pr. Ioan Oprea. În: *Viața creștină*, 15, nr. 5 (mai 2004), p. 14, 1 foto.
- *1 Decembrie - Ziua Națională a României, dezvelirea unui bust al vestitorului Unirii, Cardinal Dr. Iuliu Hossu* / Viorica Sabo. În: *Viața creștină*, 16, nr. 12 (decembrie 2005), p. 8, 2 foto.

The Cardinal Iuliu Hossu (1885 - 1970)

Abstract

The study is divided in two separate sections; the first one is a short biography of the Cardinal, that refers to the most important moments of his life and activity. He was born on 30 of January, 1885 and after the ordinary school studies, he was sent to study at De Propaganda Fide College of Rome, becoming a doctor, both in philosophy and theology. His ecclesiastical career is quite complex; he began his activity at the Bishopric of Lugoj, as librarian and archivist and, at the end of his life, he was appointed cardinal by the Pope Paul the IVth.

Because of his activity and faith, in 1948 he was arrested by the communist authorities and was imprisoned for 22 years. The cardinal died on 28 of May, 1970 and was buried in Bucharest.

The second part is a list of selective references about him, published both in books and serials.